

Womhaj Bóh!

Cizlo II.
14. mërza.

Lětnik 7.
1897.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a šu tam dostać sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 wv.

Reminiscere.

2. Kor. 7, 10.

Křesćizijanskeho dušchowpastyrja šwjata a nadobna pšchislušchnošć je, šrudnych trošchtowacž, starošće a czežkoty polóžecž a wutrobny šwjetelecž. Tola na tym njeje došć. Wón nima jenož šrudnych trošchtowacž, ale ma tež šrudžicž, wošebje na pokutnym dnju, kotryž bórny šwjecžimy, kaž tež w zhlým póštnym czašu dyrbi wón křesćizijanski wošadu pod šwjatowy křicž do šwjateje šrudoby wješč. Někotry šebi šnano myšli: To trjeba njeje, czaš je hižo šrudny došć: wjele starošće wo wšćědny khlěb, wjele nješpošojnoščće, wjele hubjenstwa a czežnoščće domach a wonkach, duž nam tola tež hišće šrudobu přědowacž nje trjebaju. Haj, lubi křesćizijenjo, to njeby trjeba bylo, hdy by naša šrudoba pšchezo prawa byla. Šrudoba je pak dwojaka, kaž jap. Pawoł w 2. liščće na Korinthiškich 7, 10 praji: Boža šrudoba nacžini k šbóžnoščći želenje, wo kotrež nikomu žel njeje; šrudoba pak teho šwěta pščinješe šmjerečž.

Nětko pšchirunajmy jemu drugej.

Šrudoba teho šwěta, teho czežneho cžłowjeka wuškada k czežela a k křwě. Wón je šrudny, dokelž je k hanibje pšchisł na šwojej nadžiji abo dokelž šwojemu šušodej šbože šawidži, abo dokelž je šo šwětnych lóšchtow nabyl abo nēcžeho drugeho dla. Pohladaj na Davita, kaž na jeho haršine wješele kónz a kaž je do šfórzby pšchewobročeny, pohladaj na Manasse, kaž wón w Babelu šamknjeny

w rječčasach w šwojej štyštnošći šo pšched tym šwjatow modlesche, pohladaj na Šetra, kaž hórke šylšy pšcheliwa, na Madlenu, kaž se šylšami nohi teho šbóžnika macža. To je hinašča šrudoba, ta pšchindže k wyšoka, tu je Boži duch w cžłowškej wutrobje šbudžil. Šnajesch ty tajku šrudobu, mój luby křesćizijano? Wona tebje dopomni na hubjenstwo twojeje hrěščneje dušče, na bliškosč šmjereče a na křutnošč wěčnoščće. Šwět tajkim šrudnym myšlam jako njerosomnym wobaražo tebje napomina w šwětnym wješelu a czežnych lóšchtach je šabycz pytačž. D njeošlučaj na tón šwět! Pšchetož w Božej šrudobje chze luby hóšč, chze Boži duch cze wopytačž. Tuta šrudoba drje wutrobu tebi czežku, štyštniwu cžini, ale k dobom pak tež žohnowanje a wošchewjenje do njeje pščinješe.

Šrudoba teho šwěta pláčži wěšo tež temu hrěče. Ale kaž? Jako Judasch šwojeho šwjateho a šbóžnika pšchewradžiwšči, jeho k šmjereči wotšudženeho widžesche, bješche jemu tež žel, šo bješche tak daloko pšchisł. Tež wón by rad to najžaložnišče wotwobročil. Ale bješche jemu teho hrěča žel? Ně, jenož teho, ščtož hrěch šobu pščinješy. Šo tón šwjatow wumrjecž dyrbjesche, to wón njebješche chžyl, na to šebi wón pomyšlil njebē. Bješche jemu wo to, šo wón teho šwjateho tak jara šrudži? Ně, hewak by wón, jako tón šwjatow pšchi šwjatej wječeri a potom w šahrodže Gethsemane tak křutne šłowa k njemu rěčesche, w pokucze šo wróčil. To jemu nicžo wo to njeje, šo wón czežko šhrěšči; jenož krawny plód wot njejo wušyty, kotryž nětko žaložnje pšched jeho woczi šupa, jemu wutrobu štyštnu

sczini. O tak husto namafasch hyschczi dzenſa tajku ſrudobu toho ſwěta! Haj, tón njepózcziwny ſo ſwojeho hroſneho žiwjenja kaje, ale hdy? hdyž je wone jemu ſtrowoſež rubilo a k ſmjerczi a rowej bliſto pſchinjeſło. Haj, tón jebať ſo kaje ſwojeho jebaſtwa ale hdy? hdyž je wone na ſwětło pſchiſchło a wón ma nětko ſchtraſu a hańbu czerpicz. Haj, mordarjej ſwědomnje bije, ale hdy! hdyž je do rukow wyſchnoſeže panyl. W tajkej ſrudobje žana ſbóžnoſež njeleži. Ně, w Božej ſrudobje wobžarni twój hrěch, dokelž ſy twojeho Boha, twojeho ſtworiczela, twojeho wumožnika ſrudził. Hańbuj ſo twojich pſcheſtupjenjom pſched twojim njebjeskim wótzom, kotryž je tebi ſam u dobrotu cziwil. Na ſwojimaj kolenomaj ſo k njemu wołaj: „Božo, budž mi hrěſchnikej huadny!“ To je ſrudoba, kotrejž tón ſbóžnik ſbóžnoſež lubi, to je Boža ſrudoba, kotruž tón japoſchtol nam poruča.

To pak je to daſche, na cziwny pójnajeſch, ſchto je Boža a ſchto teho ſwěta ſrudoba: ſrudoba teho ſwěta wjedže naſ wot Boha prjecz do teho ſwěta a wot tam do ſadwělowanja, Boža ſrudoba pak wjedže k Bohu wróczo a nacziwi k ſbóžnoſežni zelenje, kotrehož nikomu žel njeje. Wobhladať ſebi hiſchcze juntrócž Judascha. Niz k temu ſnjeſej ſo wón njepoda, ale k tym wyſchſchim měſchni- kam a ſtarſchim. Czi jeho wotpoſajaja i tymi hordnymi a hanibnymi ſłowami: „Schto to naſ naſtupa? Gladaj ſo ty teho!“ Nunje tak tón njewuſchny njebolať a ſawjedniť tež rěczi, ſylſam njebowoneje wutrobny ſo ſmějo. Nunje tak tež rěczi towarſchojo ſhubjeneho ſyna, hdyž je to ſwoje i nimi pſchecziwil. Wola ſwěta njeje žadny troſcht namafacž w ſrudobje dla naſcheho hrěcha. Hdyž jón tam pytaſch, twoja ſrudoba tebje wěſeže powjedže do ſawutlenja a ſmjercze, To widžiſch na Judaschu, kiž na ſamotnym měſeže na ſchtomje wiſny. To móžeſch kóždy džen w nowinach cziwacž: Ludžo i hrěchami naſnyčeni a w ſwědomnju naſtróženi ſo wobwjeſnu abo ſo ſaſtjela, džeja do wody abo pod kola lofomotiwny. ſrudoba teho ſwěta pſchinjeſe ſmjercz. Tola tež czi, kotřiž ſebi ſami žiwjenje njewoſnu, noſcha ſmjercz ſnutſkownje w ſwojej wutrobje. W liwkoſežni, ſkupoſežni, ſaſatkloſežni ſwojeje wutrobny ſo bóle a bóle wěcznej ſmjerczi bliža, O wy, kotřiž ſeže ſrudženi a ſo tyſchicze nětaſeje winy dla, póježe k temu ſnjeſej; pod jeho ſchizom ſdychujmy w pokornoſežni a wutrobnej wěrje: „Božo, budž mi hrěſchnikej huadny!“ S jeho ſłowa, wot jeho woltarja, tróna a ſchizy nam jeho hlož tak ſbóžnje kliczi: Tebi ſu twoje hrěchi wodate. Naſcha ſrudoba ſo do ſbóžneje wjeſe- loſeže pſchewobroczi.

Swjaty japoſchtol na Korinthiſkich piſche: „Swym waſ pſcheſ liſt ſrudžil, teho mi žel njeje.“

Handrik-Huſczanſki.

Wiſchekupz a rycer.

(Potracžowanje.)

Pſchichodne dny bęſche wſchudžom w hrodže žiwjenje, wſchudžom ſo dželasche a hotowasche. Mjecze a lebije ſo natocžichu a prokowe truny ſo poſpntowachu. Wobronjeni wotrocžny pſche- hladowachu wjch rycerki ſwojich želeſnych kabatow a rjeczaſki ſwojich moſaſnych klobukow. Hdžež ſnano tu a tam něſchto wjazny ſhmane njebęſche, to ſo hnydom ſporjedža. Jedyn wobron- jeny wotrocž pſchehladowasche Wjellkome a Hazowe brónje. Tej dwaj bęſchtaj doſpołnje ſbrónjenaj: i želeſnym klobukom, i pſched- mjewoczom, i želeſnym kabatom a i worzlowym ſchinkami, kotrež ruzny a noſny kryjachu. Po Wjellkowej porucžnoſežni dyrbjachu wotrocžny i kólnjom tſi woſy i próſdnymi ſudami a druhim cžaporom polkadžene wurwjeſež. Wotrocžny wijachu i hłowu a

njewjedžachu, cžeho dla maja ſo i tajkim njewuſchnym dželom paracž. Wóle ſo hiſchcze džiwachu, hdyž na drugi džen Haz i dwanacžemi wotrocžkami wujęcha a jim kaſaſche, ſo maja piſny a łopacze ſobu wſacž. Hdž Haz ſe ſwojimi pſchewodžerjami hacž na drohu pſchińdže, dojecha po nej pſchi rězy dale, doniž ſo droha a rěka k bokej njeſwiny. Tam bęſchtaj na wobemaj ſtroumaj nahle ſtały hacž k drohy, tak ſo bęſche runje hiſchcze móžno tu i woſom pſcheječz.

„Tu“, džeſche Haz, „wurweže na prawnych kolijach jamu a mjetaječe wurytu pjerſchež do wody.“

Jama bęſche nimale tak hluboſa wuryta, ſo móžeſche ſo do- roſeženy cžlowjeť ſtejo w nej ſchowacž. Potom dyrbjachu ju wotrocžny i cženimi žerdkami poklaſež a žerdki i walcziſnu a i pętkom, kamjenjami a pjerſchežu pomjetacž.

„Wiſchekupſki knjeſ njebudže hroſnje woczni roſdžeracž, hdyž ſo jemu tu přeni wós do hlubiny ſhubi! Roſumicze nětkole, wy hlupaſojo, cžeho dla ſeže ſo tu prózowali?“ džeſche wón ſmějo, hdyž bęchu ſo ſažo na dompuč naſtajiſi.

Wjatk rano ſhromadži Wjellk wiſchitkich ſwojich wobronjenych. Jenož ſcheſežo woſtachu jako ſtražnižy doma. Mjeczerjowa man- dželſta bęſche hiſchcze ras proſyla, ſo bęchu ſo rubjenja woſtajiſi! Tola to bęſche kaž ſtajnje tež dženſa podarmo.

Konje pſchi woſach kopachu njeměrnje jenju; wobronjeni wotrocžny ſkocžichu na konje a pęſchtojo ſtowaſchichu ſo hromadže. Czi bęchu brónjeni i hlebiju a i prókom. Wjellk ſkoczi na ſwojeho koſežateho cžornaka; potom ſawola hiſchcze na ſtražnikow horſa pſchi hrodže: „Žadny cžlowjeť njedostanje ſaſtupa, doniž ſo nje- wrócziſmy! Mjech pſchińdže, ſchtožkuliž chze, kóždemu póſečelcze prof do rjebłow! Seže roſumili! Stražeče mi pęnje!“

Hdyž wón na drohu pſchińdžeču, kaſaſche Wjellk ſwojim wotrocžkam, ſo bęchu ſaſtali. Potom wobroczi ſo wón k mlóđſchim wotrocžkam a džeſche: „Haz pojedže i woſami a i jeſdnymi něhdže hodžinu daloko pſchi rězy dele a tam ſaſtanje na wulkej luzy a cžaka, doniž Draždžanſzy njepſchijedu. Wy ſo i waſchimi woſami jim pſchidacze, tola tak, ſo ſa nimi jedžeče. Wjatuacžo jeſdni jęchaju pſched naſchimi woſami, tſjo ſa nimi. Braſcheja ſo waſ, potom prajče, ſo ſeže po wukrajne plody pola Žandowſkich pobyli a ſo je do Žitawy wjeſeče. A dokelž ježe ſhonili, ſo Draždžanſzy tu tež dženſa nimo pojedu, prajče, ſo ſeže na nich cžakali, dokelž byſcheče hromadu ſylniſchi byli. Tak rucze hacž ſem pſchińdžeče a ſo přeni wós abo přeni jeſdny do jamy wali, ſapocžnjecze wot ſady na nich mlóčicž, tola niz prjedy. Tež my ſo potom wu- walimy. Wiſchekupſkeho knjeſa pſchijwedžeče mi žiweho; ſeže ro- ſumili? Tón dyrbi ſo i pęnym pjenježkom wukupicž! Nětko dale!“ — Czi, kotřiž tu woſtachu, ſchowachu ſo ſa ſkalami a powjedachu hromadže, doniž wažne podawki woczawſchi wiſchitny njemjelcžachu. Jenož druhdy poſtany tón abo drugi, dokelž bęſche ſo jemu jeſdało, ſo woſy ſlyſchi. Bóſny pak póſnachu, ſo bęchu ſo myliti.

Jena hodžina po drugej ſo miny. Eſkóncžne pruhi hižo wjazny hacž na drohu njebwěcžachu; jenož w ſchtomowych wjerſchach blychcžachu ſo hiſchcze plóncžne pruhi kaž rny ſłoto. Sa hodžinu dyrbjachu wječorne ſměrki drohu a lęž pſchikrywacž; teho dla pocža tež Wjellk njeměrnny byčz. W nozy bęſche cžežko póſnacž, tak ſu woſy a pſchewodžerjo roſdželeni a teho dla bęſche nadpad trochu njewęſty.

Na dobo pak bęchu woſy ſlyſchecž. Hacž runjež bęchu hiſchcze trochu daloko a lédma ſlyſchecž, ſo tola wobronjeni jebrachu, wſachu brónje do ruki a pſchihotowachu ſo k hrěſchnemu njęſkutfej.

Woſy bęchu hižo zyle derje ſlyſchecž. Tam, hdžež ſo pucž ſawimy, wujęcha jeſdny ſe ſady lęža, bóſny po nim drugi; hnydom poſaſa ſo tež přeni wós, potom drugi, tječi atd.

Hdyž přenjej jeſdnaj tam pſchińdžeſchtaj, hdžež bęſche jama wuryta, džeſche jedyn: „Daloko wjazny njepóndže; nětkole je hižo nimale cžma; budžemy tu dyrbjecž pſchenozowacž, naſche woſy njedyrbja czerpicz. Wuj ſe Symſkeho kamjenja naſ tón krocž ja- wěſeče nje—.“ Duž pſchelama ſo ſe ſwojim konjom pſcheſ žerdže do jamy, a ſam ſkoczi pſcheſ hłowu i konja. Tamny wiſchón naſtróžany torhny ſwojeho konja na ſad, a hižo wurwali ſo džiwi Wjellk ſe ſwojimi wotrocžkami i huſežimy.

„Tu, tu, tu Wjellk, Wjellk pſchińdže!“ wołachu wujkowi wotrocžny ſe Symſkeho kamjenja, hižo ſchwórcžachu mjecze a létachu profi.

„Tu ſem!“ wołachu Draždžancženjo a hižo bęſche tam

strašna mješčenja tajkih, kotriž so wobarach a tajkih, kotriž franjeni na jemi ležachu. Khetje pschikhwatachu pschewodzerjo sadnych wosow. Gandrij, kotriž bēšche i pschekupskim knjesom dale sady, pschiwola hišcheže zushym, kotriž bēchu so jich čzabej pschidali a wo kotrychž mēnjese, so budža jim pomhacž: „Khetz, khetz! Prēdku je Wjelk!“ A khetje chzynsche ham do prēdka skocžicž. Na hame dobo wrjebny jemu mjecz wot sady i tajkim wotmachom na głowu so so doprēdka i konja wali.

W tym hamym wofomiku dobywasche so tež hižo Haz se swojimi dwazecžimi jēdnymi do prēdka, a lēdma džežacž mještchinow pojdžišcho ležachu Draždžanzny sputani, franjeni abo sabiczi pōdla swojich wosow. „Co džēšche ja hobu!“ kmejesche so Haz, swój tešak do nōžnjow kumwšichi: „Čzi wšchitzy budža so sašo-pschindženja pasčž! Sa dwaj, Wjelko, to njebēšche wōlbor.“

„Nētkole mōžemy sašo nēkotre mēžazy wuwotpocžowacž; telko kōždy džēn njeppadnjesech!“ mēnjeseche Wjelk a poda kōždemu towaršchej ruku.

So krōtkim wotpocžinku snošychu sabitych do hušczyny; jich bēšche dwanacže, mješ nimi bēchu schtyrjo i Wjelkowych towaršchow. Sranjennych skladžechu do wosow a jēdžichu i nimi pomalu po hubjennym pucžu hacž k rubježnemu hnešdu.

Arnoldez knjesa bēchu i putanymaj rukomaj a nohomaj do drugeho woša položili, pōdla njeho ležešche Gandrij, kotremuž głowa strašnje krawjesche, bješe wšcheho rošuma.

(Pofracžowanje.)

Nashonjenje diafonišy, we wožadze skutkowazje.

Wona powjeda: „Jedyn džēn buch k khoremu žadana, kotryž hižo dlēšchi čzab na kchocžinu čzerpjesche, a kotryž bēšche tež duchathory. Wōn pola swojeju staršcheju bydlesche, kotrajž bēšchtaj prjedy malu žiwnoščž wontach na kraju mēloj, kotrajž pač bēšchtaj nētko w jednorych wobštejnosčžach w mēšče žiwaj. — Za macž, pobožna žona, mje se kuhlami proschesche, so bych jejneho kyna wopytala, kotrehož duchathoroščž i wjetšcheho džēla w tym wobštejesche, so by prajil, so je satamany a so njemōže nihdy sbōžny byčž. Za myšl jeho wo dnjo a w nožy pschecžehašche a jemu wšchōn mēr wša. — Khory čzinjesche, kaž by jemu malo na tym ležalo, so k njemu pschindžech. Za jemu nēkotre smērowaze kłowa prajich wo huadže a kmilnošči Božej a kłubich, so chzu jeho hušczyncho wopytacž, jeli so ma te žadanje.

Popolniju ta žona plakajo ke mni pschindže a praji, so nje-kmēm sa šlo mēčž, hdyž mje prošy, so njebych jejneho kyna wjazy wopytala, dokelž je po mojim wopyče wšchōn roshorjenny byl a so je prajil: Diafonišy a jandželjo žadyn wobkhad ja njeho nješku, dokelž džē je satamany.

Za tu žonu proschach, so by mi dokladnje wo dotalnym žiwjenju swojeho kyna powjedala a wona mi isčehowaze powjedasche:

Sako džēcžo bēšche wōn do wješneje schule khodžil a bēšche rjanu wēru džēcžastwa hobu do žiwjenja wšak. Potom bēšche so tak čziniło, so k bohatemu knjesej ja klužobnika pschindže, kotryž bōrny wošebite bohate duchowne dary we nim namala. Teho dla sajimowasche so knjes sa njeho a so by jeho duchownu lačžnosčž spokojil, wobstara jemu mēštno we wjetšchim knihikupstwie, hdžež hdžež wšchelake nawukny a wjele čzitašche.

Wōn by tež pēžnik, ale jeho pēžnje k čzežkim myšlam wabjachu. Wōn je tež juntrōčž k rošbudženju wulkemu pēžnjerjej pōžla, tōn pač je i tym pschispomnjenjom wrōčzi: so ku rjane ale pschejara šrudne. Kšchesčžijanstwu bēšche wōn šdaleny, knihe, kotrež čzitašche, jeho hišcheže bōle zuseho čzinjachu a wobkhad, kotryž pytašche, teho runja. Duž jedyn jeho pschecželow na kmjereč šchori, kwešdomnje jeho hrjebasche jeho dotalnego bjesbōžneho žiwjenja dla a wōn wupraji, so so boji, so budže satamany. Na to Petersen lōhko-myšlnje wotmolwi: „Nō, twoje satamanstwo chzu wšchak na so wšacž!“

Tōn pschecžel wotkhoru a so wobroczi wot swojeho bjesbōžneho k bohabojajnemu žiwjenju, Petersen pač sapocža khoricž a čzerpjesche na pluzu.

Co kłowo, kotrež bēšche na kmjereč khoremu pschecželej prajil, jeho njepuschczi, tak so bēšche wšchōn sadwēlowany a skōncžuje jeho nōž duchathorošče wobja. Woni chzynchu jeho do wustawa sa duchathorjych dowjesčž, ale macž, kotrajž bēšche so bjes pschecžacža wo swojeho kynowu dušchu bēdžila, chzynsche tola hišcheže

wpytacž, jeho domach wothladacž a duž jeho staršchej k kēbi wšacžtaj. Wōn bu nēšcto mērnishči, tola ta myšl wo jeho sata-manju jeho bjes pschecžacža pschecžehašche a čzwilowasche.

Za powjesčž mje jara hnujesche; jow bēšche pschi wšchem tym po wērje so bēdžaza dušcha! Za na prēnje wjazy k temu khoremu nješhodžach, ale jenož k macžeri a ja jeho dušchu proschach. Druhi džēn kwojatkow macž ke mni pschindže a mje w mjenje kwojeho kyna proschesche, k njemu pschincž, — dokelž bēšche so powšchittkowne pschemēnjenje i nim stalo. Wōn bēšche na dobo ruzy wupšchestrēl a sawoal: „Maczi, ja mōžu wēricž.“ Za k temu khoremu khwatach; wōn mi wobej ruzy napšchecžiwō džeržesche a čzišče jašnje so mnu wo swojim dotalnym žiwjenju powjedasche. Wšchitko, na čzimž bēšche dotal dwēlowal, wēšte a jašne psched jeho dušchu stejesche. Teho štrowy duch, jeho rt Boha teho knjesa khwalesche.

Wōn da kēbi se kwojateho pižma čzitačž a tež i drugih natwarjazych knihow, wošebje rad khērlusche klyšesche, i kotrychž so na tym khērlušchu: „Sa kym na twoje mjeno kšchcženy“ napoškuchacž njemōžesche.

Kaž husto jeho wopytach, jeho tajkeho nadeidžech; wōn proschesche, so bych k Bohu so wolała, so by tajki wōstal. Šwajatu Trojizu se staršchimaj kwojate wotkasanje wužiwasche. Teho kwešdomnje bēšche so tak smjehcžilo, so by so ham kōždeje maleje nješcerpliwosčže dla wobškoržowal a by so sa wšchitko pōdžakowal, jchtož jemu i lubosčže čzinjachu. Kad bychmy jemu dale dobrotu čziniłi — ale čzichi kōnz jeho žiwjenju mješu staji.

Šwajaty Duch bēšche jeho khudu pomrōčženu dušchu roškwētkil a temu sbōžnikaj do rukow položil.

Čzłowške žiwjenje je kaž knēh.

Šnēh jeno luta woda je,
Kōdž po knēšy so njewjesje;
Hdyž knēh w kłōnzju roštawa,
Ze čžer tych kankow kłamana.

Kaž knēh psched horzym kłōnzom je
A jara rucže roštaje,
Tak nasche čzłowške žiwjenje
Psched Bohom jenož je kaž knēh.

Hdyž čzłowjel na kweš rodženy,
Wōn čzisty tudy je kaž knēh,
S hrēchami njewomasany,
Pač polny Božej' lubosčže.

Alle hdyž čzłowjel štary je,
S hrēchamy je womasany.
Kaž knēh, kiž dolho ležal je
A wot semje je masany.

Kaž knēh wot wētra mjetany
Wšchōn se semju je smēšchany,
Tak tež tōn hrēšchny čzłowjel je,
Kiž klemu so tu pōdal je.

Duž wopomā, luby čzłowjecže,
So by wšchak wōstal jako knēh
Tak čzisty njewomasany,
Kaž luby Bōh jōn pōžlal je.

Prosch Boha Wōtza wo huadu!
Prosch Jesom Khrysta i lubosčžu,
So hrēch čzi byl wšchōn wodaty
A čzisty byl kaž nowy knēh.

So bēlu draštu mēl tež tam,
Hdžež Jesuš ja naš rēczi ham,
A we nej byl ty jašnišchi,
Kacž knēh, kiž w kłōnzju so klychczi.

Teutcher w Porschizach.

Wšchelake i bliska a i daloka.

Kaž kmy hižo w pōšlednim čzišle najpomniłi, mamy sa našchu pschiklužnosčž w pschichodnym čzišle lubym čzitarjam wo žiwjenju

nascheho njejapomniteho křezora Wylema I. pomjedac, dokelž so 22. mërza 1897 runje 100 lët dokonja, so so wón naschemu ludej narodzi. Wëjo je so wjele nëmstich knihow a spisow wudalo, kotrej wo nim pomjedaja a nam nadobny wobras jeho žiwjenja wobrasuja. Duž tež chzemy my lübym Eserbam wobras teho lubowaneho křezora; kotryž je stajnje czoplu wutrobu sa frowj lud mël a sa njón so starał hacž do posledneho wotomiknjenja, kotryž pak je nam tež pschiklad wërjazeho ponizneho křesćizjana i tym hežlom: „Schtož ja fym, to fym psches Boha“, psched woczj stajicž. My lübym Eserbam wulzy rjany wobras njeboćizkeho křezora a fmano hišćeje jedyn abo drubi wobras w tym czisple podamy a so nadžijamy, so so tole czisple niz jenož wot porjadnych abonentow ale tež wot drubich wotczinšy smyblenych kupuje. Wofebje budže so tež hodžicž k rosdželenju w ferskich a wojerstich towarstwach atd. **My fmy teho dla rad swól-niwi, wot teho czispla nëschtu wjazy exemplarow nacziščezec dacž, ale lubo by nam bylo, hdy bychmy něhdže wot towarstwow a drubich, kotřiz hromadže stupja, skasanja dostali — a to hacž do 18. mërza. Čajke skasanja moža so czinicž pola knjesa Smolerja w Budyščinje abo pola redaktora, fararja Gólcza w Budyščinku.** So njeby fmano so sažo w tym sadžewf namakal, hdyž fu něhdže w towarstwie (n. psch. w wojerstich) fersbste a nëmste fobustawy a fmano njeby žadyu frowedženiški nëmstiči spis suaty byl, njech so napomni, so je redakcija Gustav-Adolfskeho pšpla (nakladnik Franz Sturm) w Draždžanach tajku knizku wudal. Wona je tež něhdže sa tu placžisnu, kaž nasche „Bomhaj Böh“, czisple 4 np. dostacž.

Wuradženje, kotrej je so 3. mërza w Schwacizach pod wozženjom fastupjerja wotrejžneho hetmanstwa jako konsistorialneje wyschnosće knjesa tajneho zyrkwinskeho radžicžela Kellera mël, je dobry wuspěch mël. Knjes tajny radžicžel mōžesche šhromadženym šdželicž, so je konsistorstwo polnje wo tym pschewedžene, so je nusne, so so w Schwacizach zyrkej natwari a nowa wořada sałoži a so je wona teho dla tež k temu krajnu kollektu pschiswolilo, kotraž směje nadžijomnje wofebje w naschich Eserbach rjany wunoschf. Dobrowólnych darow, kotrej fu Schwaczenjo a wokolni Eserbja nadawali, je tež něhdže 10,000 hriwnow. W šhromadžišnje bēšche na wschittich wobdželenych i radošču widžicž, i fajkej sahorjenosću sa tón wažny skutk dželaja: Jedyn Schwacžanski bur wupraji, so blak sa nowu zyrkej darmo da a drubi da teho runja blak sa faru. Tak je nětko pucž pschihotowany a nadžije, i kotrejž fu so dolhe lēta tam nožyli, so nětko nadžijomnje bōrny dopjelnja. Bōh tón Knjes chzyl to pschedewšacže zohnowacž a hnadnje pomhacž, so by so wschitko derje poradžilo! Nowa wořada směje, kaž so nětak woblicžicž da, něhdže 1000 dušchow; njebudže po tajkim i molom najmješcha fersbsta wořada. Sazarowane budža do noweje Schwacžanskeje wořady: Schwacžizy, Jeschizy, Měrkow, Mała Dubrawa, Lutobucž, Stare a Nowe Boranezy, Dalizy a Kschwa Borschcž.

W februarje je wotrejžna šhulřka inspeřzija pošedženje w Klusku wozžeržala, na kotruž bē něhdže 90 wořobow proščenych. So wofamkny, so ma so Wulka Dubrawa i Schwacžiz a Brēmjo i Kluscha wuschulowacž, a we Wulkej Dubrawje nowa šhula natwaricž. Schtož Brēmjo nastupa, ma wschak tole wofamknjenje fwoje prawo, dokelž maja džeczi křetro daloko do šhule, ale sa Wulku Dubrawu tu nusnosć pschiswolacž njeboćizke. K temu ma so tola tež wopomnicž, so ma tón nowosaloženy šhulřki šwajř wulke wopory pschiswolacž sa nowotwar šhule a šdžerženje šhule. W starym časfu fu tež džeczi daloko do šhule křodžicž mēle a nichto so wobczěžowany czul njeje.

Eserbški konzert w Draždžanach 28. maleho rōžka w „Musowni“ wotdžeržany, je jara derje wopytany byl a so rjenje poradžil. Wofebje ma so wusběhnyč, so bēšche konzert tež i Łuzizy derje wopytany. To je nam fweščenje sa to, so podarmo bylo njeje, so je so pscheproschenje na konzert tón křocž tež w „Eserbškich Nowinach“ wotczisćezalo a džakowni fmy komitejeje, so je nam tuto nasche žadanje, kotrej něhdž w naschim łopjenje wuprajichmy, i tym dopjelnil.

Wulka konservativna šhromadžiřna je so šandženy tydžeň w Draždžanach mēla, na kotruž bēšche tež fmy nascheho wulkeho kanzlera Bismarka, Herbert Bismark pschiswol. Wón je tež wulzy rjanu a wažnu rēcž w tutej šhromadžiřnje džeržal, kotraž je febi wulke pschiswolowanje se wschěch bokow dobyla, tak so maja Draždž-

žanizy tón wotpohlad, knjesa Herberta Bismarka sa kandidatu křezorštwomeho fejma w Draždžanach postajicž. K tomu pak chzedža Bohu žel tajki wotrejž wuscholcž, kotryž bēšche hacž dotal w šozialdemokratšich rukach a febi myšla, so fmano, hdyž tajkeho muža postaja, lōžo dobydu. Ale to ma tola fwoje wulke wofamknjenje, pschetož šozialdemokratojo w fwojim njeboćizniškim džiwim smyblenju so sa tym praschecž njebudža — a to by tola potom jara mjeršaje bylo, hdy by Bismarkowy fmy so w hlownym mēščze Šakškej njeuscholil.

Ma Budyřkim gymnastiju bēšche šandženu poňdželu rtne pruhowanje lētuschich abiturientow. Ma pruhowanju so jich 16 wobdželi a wschizy pruhowanje wofstachu. Mjes mini fu tijo, kotřiz theologiju studuja, mjes nimi staj dwaj Eserbaj: Gólcž i Kafež a Wrořak i Hrodžisćezža.

E g i d i o.

Šnujazy podawf so 1846 w kšochrje Šardinškej sta. Młody 32 lētny mnich, kotryž na pluzu czerpješche, wumrje w fwojej malej iřtwicžy na hubjenym lēhwje. Mřezazy bēšche šprawy, dobry człowjek; wón bēšche pschiswolacž mnichstwa porjadnje dopjelnil a febi wschelake pruhowanja sam nakladl, ale wón i tym njeboćizke fwoje njeboćizke fweščomje k mjelčenju pschiswolacž mōhl. Žato jeho posledne wotomiknjenje so bližicu, křetije po patra pošlachu, so by jemu spowjedž wudželil.

„D patrje Feraro“, mřezazy k njemu praji, jako jeho šastupicž widžesche, pomjedajcže mi hišćeje juntrócž wo tym pokojju, wo tym mēře fweščomija, wo kotrymž wōndano pomjedajcže, jako so wař praschach, čžeho dla wy w bibliji czitacže. — Je wěru, so mōžemy jenož psches hnadu Božu wumoženi bycž? Sa žaneho mēra nimam. Bōh so wote muje wotwobroczi. — Hdyž mi wón hrěchi njeuoda, fym ja šhubjeny. — Bomhajcže mi! Sa so boju!“ „Ně, luby Egidio, nichto njeboćizke psches fwoje skutki wumoženy bycž; ale Bōh kōždemu wodawa, kotryž jeho wo to prošy.“ „Ach, ja potrebam tajkeho wodacža! — Krej, krej Šesufowa, wo kotrejž mi pomjedajcže — prajcže mi hišćeje juntrócž!“

Wón dale rēcžecž njeboćizke, wón šlabnyšche. Ale jeho wōcžko na teho mnicha hladašche, kotryž jeho sa ruku džeržesche; Haj, wotmolwi Feraro, my fmy wumoženi psches hnadu a psches wěru; psches wěru do teho, šchtož je Šesuf Šhryřtuř ja nař na šchizy czinil. Dopomni so na te šłowa, kotrejž tebi wōndano i biblije czitach: „To je šawěšče wěru a jara dostojne šłowo, so je Šhryřtuř Šesuf do šwěta pschiswol, hrěšnikow šbōžnych czinicž (1 Tim. 1, 15.) Dokelž teho dla fmy prawi czinjeni psches wěru; dha mamy pokoj i Bohom psches nascheho Knjesa Šesom Šhryřta. (Rom. 5, 1.) Kajki njerosom to je, hdyž chzemy so na fwoje skutki powolacž, hdyž nam Bōh praji, so „nichto je štkow teho šatonja njeboćizke psched nim prawy bycž.“ (Rom. 3, 20.) Dowěť so jeno temu, so dospolny wopor Šhryřtuřowy ja nař placzi. „Da krej Šesom Šhryřta wuczisćzi nař wot wschitkeho hrěcha.“ Woblicžo Egidiove bēšche mērne a fmejktaze a wón šchepšasche: „Mějčže džak!“

Wo durje so křapasche. Abt šastupi. Tón křory so hižo šymny fmyertny pōt pocžesche. Duž pschiswola, so by so fmyertny šwōn šastupil. Bōrny wschizy mnicha pschiswolacž; woni czische šastupichu a so pošlaknyšchi woni fmyertne modlitwy špewachu.

Abt pošna, so so křory wjazy spowjedacž njeboćizke, duž jeho pošohnowa. A pschi žylim fwojatym štku Egidio bibliju, kotraž na jeho pošlesćezu ležesche, se fwojimi šymnymi, wuschujenymi porřtami džeržesche. Škōncžnje so hišćeje juntrócž šhraba a praji i jasnym hłōšom bjes tym, so njeboćizke mēr hižo jeho se šnglom fmyercže wofnamjenjene woblicžo pschekrašnjesche: „D Šesu! Tvoje rany mi k lēpschemu pschiswolu — haj mi! D Šesu!“ — Šotom ruzy štkny, k njeboćizke pošlada a wušny.

Wón bēšche w pošlednim wotomiknjenju fwojeho žiwjenja pošnal, so wschitko, šchtož bēšche czinil, so by fwoje hrěchi wotbyl, jeho dobre skutki, jeho pošćenje a šamofřudowanje ničto njeboćizke psched Bohom a so mōže jenož wēra do křwě Šesom Šhryřta hrěšnika wuczisćicž. Wone fu jenicžke durje — Šesuf! — jenicžki pucž — Šesuf! — jenicžki šbōžnik — Šesuf!

„Wón je nasche hrěchi na fwojim czēle sam woprowal, so bychmy prawdosćzi živi byli. Psches jeho rany fmy my šahojeni.“ 1 Šetr. 2, 24. — My mamy sa to, so człowjek prawy budže bjes šatonja štkow, jenož psches wěru.“ (Rom. 3, 28.)